

Bērza un baltalkšņa plantāciju mēslošanas eksperimentu pirmās sezonas rezultāti.

Dagnija Lazdiņa, Jānis Liepiņš, Andis Bārdulis, Jeļena Stola, Arta Bārdule
Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"
Rīgas iela 111, Salaspils, Latvija

Pioniersugas bērzi un baltalksnis ir pirmās, kas veido lauksaimniecības zemju aizaugumu, tām dabiski apmežojoties. Ierīkojot plantāciju kultūras, platības mērķtiecīgi apsaimniekojot, iegūtās biomasas apjomu palielināšanu var nodrošināt, ne tikai izvēloties atlasītu, selekcionātu stādmateriālu, bet arī veicot kultūru mēslošanu - tām dodot starta mēslojumu. Stādu labāku izeaugšanos var nodrošināt izaudzējot stādmateriālu konteineros ar piemērotāko šūnu tilpumu.

Eksperimentālais objekts Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta Daudzfunkcionālu lapu koku un enerģētisko augu plantāciju ierīkošanas un apsaimniekošanas modeļu izstrāde (Nr. 2010/0268/2DP/2.1.1.1.0/10/APIA/VIAA/118 ietvaros ierīkots sadarbības partnera LLU aģentūra "Zemkopības zinātniskais institūts" apsaimniekotā platībā. Lapu koki mēsloti ar sadzīves notekūdeņu dūņām ($10 t_{\text{sausnas}}/\text{ha}$) no SIA "Aizkraukles ūdens" un Zs"Teikas" sagatavotiem stabilizētiem koksnēs pelniem no Siguldas pilsētas katlu mājas ($6t_{\text{sausnas}}/\text{ha}$).

Baltalkšņa (*Alnus incana*) stādījumos, neraugoties uz stādu veselīgāko izskatu mēslotajos blokos, nav novērots pozitīvs mēslojuma efekts uz pieauguma veidošanos, ne arī uz izeaugšanos. Āra bērza (*Betula pendula*) stādījumos kociņiem lielāku pieaugumu veidošanos un izeaugšanos veicina sadzīves notekūdeņu dūņu mēslojums. Notekūdeņu dūņu mēslojuma ietekmē veidojas proporcionāli lielāki pieaugumi, kā arī vienas sezonas laikā izaug garākas celma atvases, nekā nemēslotajos un ar pelniem mēslotajos variantos. Bērza stādi, kuri tikuši izaudzēti lielāka tilpuma konteineros – kasetēs uzrāda labākus augšanas rezultātus.